

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KOZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Táncz az arany borju körül.

Az állami fogyasztási adók mikénti kezelése s illetve behajtása, immáron egy oly nyereszkedési spekuláció terrenumra került, mely az állam tekintélyével sehogy sem fér össze.

Ki fizeti meg in ultima analizis ezeket az adókat, mint a nagy fogyasztó közönség? És kinek zsebére indul meg és megy a spekuláció ezen fogyasztási adók megváltási műveleténél, mint a nagy fogyasztó közönség zsebére.

Jól tudjuk, hogy akárki is legyen — község, vállalkozó, kezelő, — a jogosult a fogyasztási adó egy és ugyanazon arányban fizetendő. Ámde ha a fogyasztó tudja azt, hogy ezzel az adózásával az állam, a község javára szolgál, annak előnyeit támogatja, akkor megnyugszik abban a tudatban, hogy ezen állam, ezen község kapcsába is tartozik és annak javával a maga javát is előmozdítja.

Másként áll a dolog, ha annak tudatára ébred, hogy fogyasztási adójának leróvásából magánosok, spekulánsok is huznak hasznot és talán nagyobb hasznot, mint az állam vagy a község maga.

Csernátony Lajos Lónyay Menyhért miniszter-ségének idejében a képviselőházban egy nyilatkozott, hogy „ha az ország szegényedik, a ministereknek gazdagodniuk nem szabad.“

Analog módon ehhez azt lehetne mondani, ha a község szegényedik, annak adójából magános embereknek, vállalkozóknak gazdagodniuk nem szabad.

Röviden: ennek a meg-megújuló, demoralizáló eljárásnak, mely az állami fogyasztási adók megváltásának rendszere körül tapasztalható, véget kell vetni.

A nyugalom helyén.

— A „Selmeczbányai Hetilap“ eredeti tárczája. —

Hullanak a levelek. Ide-oda imbolyognak, libbennek az őszi fuvallattól hajtva, s azulán lepihennek az anyaföldre. Ez a sorsuk. Kifakad a rügy a tavaszi napsugár éltető melegétől, üde lombozatot képeznek a levelek, melynek rejtekében madár dalol, méh döng, bogár zümmög, hirdelve az élet lüktető erejét. Azután jön a hervadás, a lankadás. Nem dalol többé a madár, nem döngicsél a méh, nem zümmög a bogár; a levelek hullanak, s a hová lehullottak, ott elkorhadnak; föld, fekete föld lesz belőlük.

Ez az élet folyása; ilyen az ember maga. Fejlődik, örül, remél, csalatkozik, szenved, hervad és meghal föld lesz belőle.

Itt bolyongok a nyugalom helyén, a temetőben. A keskeny ösvényeket, sirdombokat ellepte a hullott levél; a száradt, fakult fűszálakra leverődik az őszi köd nedvessége; itt-ott egy-egy kidült sirkereszt, köemlék fekszik keresztbe az uton, ellepvei szalagtól, mohától. Ki valaha ott pihent alatta, régen el van a felejtve; talán hírét sem tudja már senki.

Ez az ember sorsa.

A mai kor gyermeke közömbösen tapodja a sülyedt sirhalmokat; ki törődne ezekkel?!

Oda gyűjti a művirágok tarkaságát, ott gyűjti meg a mécesst, hol az pihen, kit az életben szeretett, vagy kinek emlékét tisztelni, legalább külsőleg, az illem parancsolja.

Vegye maga az államhatalom a fogyasztási adókat kezelésébe és hogy a káposzta is megmaradjon és a kecske is jóllakjon, alakítson fogyasztási adókerületeket és a fogyasztási adókból bizonyos százalékokat — a fogyasztás mérvéhez képest — juttasson az egyes községeknek.

Mert hiszen a mostani rendszer egy valószínű tánczot képez az arany borju — az állami fogyasztási adó körül.

Ez a rendszer míg az állam morális és hatalmi tekintélyének mélyen árt, addig csak örökös bizalmatlankodásra, spekulatív emberek általi kiaknázásokra ad, ad pedig alapos okot.

Lapunk kerete meg nem engedi, hogy mélyebben boesájtkozzunk bele az államnak eme finantz, de még inkább nemzetgazdasági és általános politikai életébe is nagyon belé vágó ügybe és helyi viszonyainkra szorítkozva közöljük az alábbiakat.

A bor- és husfogyasztási adók megváltásáról és kezeléséről.

Az általános érdeklődés folytán tájékoztatás végett kívánom e dologban a törvényes rendelkezéseket ismertetni.

E tekintetben az 1868. XVII. és XVIII. t.-ezikkek, ezekből még 1868-ban készített hivatalos összeállítás, az ezeket módosító 1870. LVI., 1871. LXI., 1875. XXVIII., 1887. XLVII., 1888. XXXV., 1889. XXVIII., 1892. XV. t.-cikkek, az ezeken alapuló újabb hivatalos összeállítások és még a nagy ég tudná, miféle törvényes és törvénytelen rendeletek intézkednek. Egészen úgy állunk e dologgal, mint a régi bányász-kabáttal, mely csupa foltból van tán harmadszor ujja alkotva, használjuk, mert nincs más.

Ily körülmények között legkevésbé sem esodálatos, ha lépten-nyomon balfelfogással s egy kis tájékoztatással is találkozunk.

Legyen az a köny, mely a sirhalmra pereg, igazán gyászoló szívből fakadt, vagy csak tettetett, így is, úgy is csak az ember önzéséről tesz tanubizonyságot — legtöbb esetben.

A veszteséget siratjuk.

S ha nincs már, ki érezte a veszteség súlyát; ha nincs már, kire az elhunyt iránti kegyelet hagyományként rászállott volna, elfelejtik az előbb koszoruzott sirhalmót, el azt, ki alatta pihen; elfelejtik még a nevét is, s az utókor gyermeke közömbösen tapodja a rögöt, mely talán egy ritka nemességű sziv, egy fekölt szellem földi maradványait takarja.

Oh mennyit tudnának ez elhagyott, e sülyedt, e kidült fejfāju sirok beszélni!

Itt egy ezimeres köemlék hasadt szét; épen a ezimeren keresztül; fele még áll; sárga és szürke moha tarkállik rajta: fele ott hever, málladozva, a földbe süppedve.

Ki tudja, mily büszke fő volt az egykor, ki oda le nyugodni tért. Talán arról álmodozott hogy fényes, hatalmas nemesi család őse lesz; vagy tán épen ő volt egy hatalmas, fényes nemesi család utolsó sarja; s most ezimere ősszetörve, neve elfeledve, sirja elhagyatva, siremléke elpusztulva.

Ott a szomorú füz alatt az emlékről levált kölap.

A feliratból látjuk, hogy az, a kit oda eltemettek, nagy tudós volt, s buzgalommal, odaadással terjesztette a tudomány világosságát, tisztelő kartársai, hálás tanítványai emelték siremlékét. Hová lettenek e kartársak, hová ama hálás tanítványok, hogy az a siremlék most az enyészet szomorú képét mutatja?

Magában a 24-én tartott tárgyalásra kiadott idézőlevélben is van egy nagy tévedés és pedig azon részében, mely az érdekelteket „a bor- és husfogyasztási adó bérbeadása ügyében“ hívja meg tárgyalásra. Egy kis tájékozatlanság vehető észre a közvetlenül érdekeltek egy részénél is.

Annak illusztrálására, mily fogyatékosak a törvényes rendelkezések, sőt ellentmondók csak egy részt szakítok ki mutatóul.

A bor és husfogyasztási adók biztosítására vonatkozó törvényes rendelkezések hangsúlyozzák, hogy a biztosításnak a sörítal és cukorfogyasztási, valamint a szeszitalmérési adók biztosításával egyöntetűen kell történnie.

Az állami italmérési jövedékről alkotott 1888. XXXV. t.-cz. még hatályban levő 28. §-a azt mondja, hogy az adók megváltása első sorban az adófizetésre kötelezettekkel kísérlendő meg olyképen, hogy ezeknek többségével is megköthető az egyezség s a község az adókat csak akkor válthatja meg, ha az egyezség az adófizetésre kötelezettekkel nem jött létre, az 1888. XXXV. t.-cz. és 1892. XV. t.-czikhez kiadott függelék pedig már úgy hangzik, hogy az egyezség első sorban a községgel vagy az adófizetésre kötelezettekkel kísérlendő meg, a legujabb hivatalos összeállítás meg már a községet állítja oda elsőnek, másodiknak pedig az adózókat.

Melyik most már az igazi? Bizony sok szó fér hozzá, különösen ha azon jogi sarktételből indulnak ki, hogy a törvény elől jár.

No de hát most nem arról van szó, a várost illeti-e az elsőség vagy az adózókat, hanem arról, van-e mód arra, hogy az adózókat a haszonlesők eszközeiül ne használtassanak fel.

Mondjuk, hogy a megváltásnál a városé az elsőség, ha ezzel nem sikerül az egyezség, az adófizetőkkel kell egyezkednie a kincstárt képviselő m. kir. pénzügyigazgatóságnak, csak ha ez nem sikerült, csak akkor következik és következhetik a bérbeadás, mely nyilvános árverés útján árverési hirdetés közvételével szó és írásbeli ajánlatok mellett történik. Ennek eredménytelensége esetén az ugynevezett „rántalásnak“ van helye, ami magyarul annyit tesz, hogy a pénzügyigaz-

Oh higyétek el, a temető nem annyira a kegyeletes megemlékezés, mint inkább az elhagyatottság, a feledés helye.

Mindszent estéje a halottak estéje. Az egyőb-kor sötét, néma temető akkor megelevenül, fényárban uszik; de tekints jól körül, s látni fogod, mily nagy része a temetőnek marad hangtalan, sötét; ott az elfeledettek pihennek.

Nem szorul-e el szived, nem szökell-e köny a szemedbe, látván, hogy ott megszűnt a emberi kegyelet, csak a harmat könnye hull ott; csak a szellő sohaja leng a süppedt, döledező, elhagyatott sirok között.

Pedig, kik ott alusszák örök álmukat, ép oly melegen éreztek, reméltek, küzdöttek, mint ti, kik most gondatlanul elhaladtok e sirok mellett.

Majd ti is oda kerültök!

Telik majd az évek sora, s emléketek egyre halványabb lesz; majd a ti sirotok is elhagyatva, fejfátok kidölve panasolni fogja, hogy a holt ember a feledés-é.

Szerte bolyongok a temetőben; kutató szemmel keresem a régi siremlékeket, s látom, hogy e mai kor részvétlensége, nembánomsága mily nagy.

Ha már a rég elhunytak iránti kegyelet idők folytával elenyészett, de hogy tudott elenyésani — vagy tán nem is volt meg?! — a történeti emlékek iránti érdeklődés?!

Más város gondosan gyűjti mind azt, mi emlék multjára vonatkozik; megörzi hiven egyes családok, egyes kiváló férfiai ereklyéit.

Itt nálunk Selmeczen moha lepi a régi, érdekes siremlékeket, a tudatlanság bemeszeli a temető falába

galóság az adószedés jogát bizonyos átalány mellett hivatalból nyakába varrja a községnek vagy azt is megteheti a kincstár, hogy közegei által maga kezelje az adóbeszedést.

Nézetem szerint a községgel és az adófizetésre kötelezettekkel való egyezkedés feltétlenül kötelező a kincstár és csak ennek eredménytelensége esetén lehetséges a bérbeadás. Támogatja ezen felfogást az állam erkölcsi létalapja, mely a polgárokon való nyereszedést, az államjövőkkel való üzérkedést határozottan kárhóztatja, támogatja a gyakorlat is.

Nyilvánvaló ezekből, hogy a város a fogyasztási adókat 9340 forintért „megváltotta” és nem „bérbevette”, hogy a tárgyalás nem a „bérbeadás”, hanem a „megváltás” ügyében volt, nyilvánvaló, hogy Hell-féle ajánlatok lételemének sem ideje, sem helye nem volt, nem különösen a várossal szemben.

Az iratokból közvetlenül szerzett tudomás alapján közölhetem azt is, hogy a pénzügyigazgatóság az adóknak csak az 1899. évre való biztosítását célozta s azért valószínűleg csak ezen időre lesz megköltve *feltételesen* a várossal a szerződés.

Amennyiben ezen feltételesen kötött szerződés a pénzügyigazgatóság által nem hagyatnék jóvá, a kincstárnak az előadottak folytán az adófizetésre kötelezettekkel kellene felvennie újból az egyezkedést, a kikkel a város által tett ajánlat elfogadása folytán tulajdonképpen még nem is egyezkedett.

Ha ez az egyezkedés — tegyük fel, hogy megtörténhetik — a várossal kötött szerződés el nem fogadása esetén nem is kíséreltetnék meg, akkor is joga van az érdekelteknek még együtt vagy kisebb számban a bérbeadásnál az árverésen részt venni s oda hatni, hogy a kezelés olyanoknak ne adassék akik csak a túlzó önérdeket tartják szem előtt. Igaz, hogy ez esetben a legszélesebb körű versengésnek tág tere van, de hiszen ki tudja jobban megállapítani az adójövők nagyságát, mint éppen az érdekelt adózók s aztán teljesen ki van zárva az is, hogy valaki reáfizetni akarjon s ily képen az egészségtelen kárral járó verseny teljesen lehetetlen.

Tájékoztatom közlöm, hogy a fogyasztási adók megváltása iránt létesült szerződés jóváhagyása csak akkor tartozik a m. kir. pénzügyminiszter hatáskörébe, ha a lakosság száma huszezernél több, más községre nézve pedig akkor, ha a községben pénzügyigazgatóság székkel, ha a megváltási összeg kisebb, mint a múltban volt vagy ha eléri ugyan ezt, de a pénzügyigazgatóság által kipuhított összegnél 10%-kal kevesebb. Minden más esetben a m. kir. pénzügyigazgatóság illetékes a jóváhagyásra; továbbá, hogy azon esetben, ha a fogyasztási adókat a község váltja meg, azt 500 forintig a megváltási összeg 10%-a, azonfelül 5%-a illeti meg beszédési jutalként, ez azonban 2000 forintnál több semmi esetben sem lehet; e kedvezményben az adófizetésre kötelezettek megváltás esetén nem részesülhetnek.

Hát a kezelés? Hiszen a város maga nem kezelheti?

Erre nézve határozottan és világosan az a törillesztett emlék táblákat; a közömbösség el hagyja pusztulni a múlt kiváló alakjainak sírjait.

Van-e sok, a ki tudja, hol van Wilckens sírja?! Wilckens-é, ki annyit fáradozott erdész akademiánk létesítésén; vagy Schittko József, akad. tanár, a híres tudós sírja?! Ott a leányvár alatti temetőben pihen elhagyottan s elfeledve hanstadti Lang; tudjátok-e, hogy ki volt az?! Vagy az akadémia elfelejtette volna-e már korifeusait?!
Itt is van egy elfeledett siremlék; a nemesi címerben szőlőfürt; előkelő, gazdag család címere az a „Marczy” család-é; tud-e még a hír felőle!

Valamikor, egy-két év előtt szó volt róla, hogy a város megmenti a végelpusztulástól ez emlékeket s helyet ad nekik a létesítendő városi történelmi muzeumban. Hol van az a muzeum?!
A siremlékek, azok megvannak, sajnos, még mindig a régi helyen; s pusztulnak, romlanak; a befalazottakat ma — holnap alig lehet megkülönböztetni a rájuk mázolt mésztől.

Igy vesznek el a Selmech multjára vonatkozó emlékek; ilyen a kegyelet a mult iránt.
Vagy tán nagyon sötétben látunk, s a mi kékis nem mulik?! Megmentik ama siremlékeket a pusztulásól s meglesz a selmechi történelmi muzeum?

Rendez-vous.

— A „Selmechbányai Hetilap” eredeti tárczája. —

Irtta: **Csapkovich János.**

Este van. Szép nyári este. A nap rég lehanyatlott már a magas bérczek mögé, izzó korongja messze jár, csak vérvörös sugarainak visszfénye fűdik még a Garam vizében. Valami megható nyugaltság ömlik el a ter-

vényes rendelkezés, hogy a fogyasztási adókat sem egyeseknek, sem többeknek albére adnia nem szabad s hogy albérebe adásnak tekintetik az is, ha a kezelés úgy ruháztatik át valakire, miszerint az a városnak egy meghatározott összeget fizet, melynek fejében átengedtetnek neki az összes adójövők.

A múltban történtek ezt megzafolják? Ugy-e? No hát ha ez így volt, törvénytelenül volt, a mit a magam részéről csak helytelen törvény magyarázatnak tulajdonítok s megvagyok győződve arról, hogy ez ismétlődni nem fog, ennek megtörténnie nem szabad. Azon törekvés, mely a kezelési jognak egyesek által való megszerzése körül mutatkozik, valódi fokmérője azon haszonnak, mely a kezeléssel ered s ha ily haszon van, arra csak a város közönségének van és lehet jogos igénye. Ha van haszon, haszon oda a város, hogy ez az amugy is nagyon megterhelt közönségnek jusson, ha nincs, ne kössön szerződést. A városnak e haszonon osztozkodnia nem szabad és nem lehet senkivel.

Ezen okoknál fogva lehetetlenségnek tartom azt is, hogy egynémelyek a kezelést az adófizetőkre kívánják bízni olyképen, miszerint a haszon ceket illesse meg a fizetett adók arányában, úgy gondolkozva, hogy ha már haszon van, az azoknak jusson, a kik a terhet viselik. Ez nem volna egyéb, mint az állami adóknak furfangos és privilegizált leszállítása. A város nem adhat ilyen privilegiumokat. A szerződést a város köthette meg, ennél fogva csak a város közönségét illethetik az esetleges hasznok. A szám ez esetben mit sem változtatna a törvénytelen ségen, egy vagy negyven az egészen mindegy.

Ezért lehetetlen a Hell-féle ajánlat elfogadása is a város részéről, ha még oly kedvezőnek látszik is és az egyesek részéről hangoztatott, „városi pótdó leszállítás” lehetősége is erkölcsi és jogi lehetetlenség, mert ha Hell vagy más urak a fogyasztási adóért 17,000 forintot akarnak adni, világos, miszerint azt beszedni is reméliük, [sőt többre is számítanak — egy kis polgári haszon csak kell — és ezt csak az adófizetésre kötelezettekől szedhetik be és csak törvényes módoz, mert az érdekeltek türelmét arra képesnek nem tartom, hogy jogtalan illetheteket is fizessenek. Nohát hová lyukadunk ki? Oda, hogy a pótdó a mézárásokra és korcsmárosokra hárítalnék nagy részben. Vajjon mit szólnának ehhez a kitüntetéshez ezek az urak? Ezt egy város, melynek egyik legfőbb kötelessége az összesség és az egyesek érdekeit megvédeni, nem teheti. Ilyet feltenni sem szabad!

Lehetséges az, hogy a kezelés az adófizetőkre bizassék olyképen, miszerint haszonban való részesülés nem lesz, de hát akkor minek a fáradság, vagy annyi idejük is maradna a kenyérkeresés mellett, hogy evvel fáradsanak? Nem hiszem.

Félretéve minden mellékleteket, leghelyesebbnek látszik előttem az, ha a város a megváltott adókat házilag megválasztott vagy kinevezett, de mindenesetre megesketett, és felelősségre vonható tisztviselők által kezelletné. Több mint valószínű, hogy ily eljárás mellett nem károsodnék s ha valamelyes haszon lesz, fordítsa azt az égetően szükséges közszükségletekre.

mészesen. A néma csendet nem zavarja emberi szó, csak az éji csattogány szívbe menő danája hallik.

Oly szép a völgy tölgyborította bérczivel, mint egy elrejtett bűvös tündérvilág.

A Garam, mint egy kígyó, tekervényesen folyik a völgyön lefelé, vize habot nem hány, tükörsima a felülete; csak ott, hol esőköldözni látszik az égi láthatárral, mutatkozik egy magányos csónak, melyben egy emberi alak állva evez.

Magas, karesunak látszik a távolból. Kalpagjáról hosszan lóg le a buzavirág néhány szála. Sylfidi alakja, melyet rövid köpenyke fed, nádszálként hajlong ide — oda.

Nőnek látszik, szép, ifju leánynak.

Megállítá csónakját és a mennyire lehetett felágaskodott benne, miközben fürkészőleg tekintett körül az esti félyhomályban. Tájékoztatta magát, de arcán meglátszott, hogy semmi jelt se talált, mely megnyugtálná . . .

— „Már nem lehet messze. Csak előre bátran!” — és mintha erőt merített volna a szavakból, a csónak sebesebben siklott a sima tükörön. — „Jön?! . . . Hallani vélem evezőjének csapását” — mire még mélyebb nyomta evezőjét, úgy, hogy nyilsebességgel siklott tova.

Ígaza volt. Egy csónak közeledett feléje. Öröm kiáltás tört ki a lány kebléből, a mikor meglátta a csónakban ülőt.

Levette fejeéről kalapját, mire vállaira hullott éjszótét haja. Köpenykejét, mely keblét takarta be, leteríté a csónak padjára. A rózsacsokrot, mely ott díszlett a hó halmok felett, szétszedtegeté s tele szórta vele ruháját, csónakját, úgy, hogy egy illatár terjengett körülte. Szétbontá dus fonatokba font ében haját, mely

A megváltási szerződés vizsterhes szerződés lévén, az jóváhagyás végett a törvényhatósági bizottság elterjesztendő, ha káros a városra nem kell jóváhagyani, majd aztán magukra vállalják az adófizetésre kötelezettek. A szerződés jóváhagyása esetén a városi megillető vagyon kezelésének módozatai szintén a törvényhatóság jóváhagyását igénylik.

Az érdekelteknek alkalmuk és joguk lesz különféle módon és alkalommal a történeteket figyelemmel kísérni, az esetleges sérelmeket törvényes jogorvoslattal elhárítani, a kezelést, a befolyó pénzeket, a jövedelmet, annak hová fordítását ellenőrizni.

A pusztá érdeklődés a közügyek iránt elegendő a törvényes eljárás biztosítására. Az a polgármester, akit a város közönsége választott, az a tisztikar, melyet a polgárság bizott meg, az a törvényhatósági bizottság, mely a város közönségéből került ki, tudva nem tehet nem fog olyat tenni, ami a közérdeket és a jogos magánérdeket sértene.

Tiszteljük azokat, akiket a vezetéssel megbiztunk, mert magunkat gyalázzuk, ha választottainkban nem bizunk. Aztán a törvény nem czifraság, hanem arra való, hogy megtartassék s a törvény által biztosított jogorvoslat rendeltetése pedig az, hogy a valódi sérelmek elháríttassanak.

Szükségesnek tartom végül annak kijelentését, hogy soraim megírására a közérdek készített, sem támadni, sem izgalni nem akarok, ha valamiben talán tévedtem, jóhiszeműen történt, a megjavítást szívesen és köszönettel veszem.

Dr. Wágner László.

Készségesen adtunk helyet a fenti cikknek; hiszen annak irányja teljesen megfelel a mi eddig követett intencióknak. Ez pedig abban kulminált, hogy igenis a város maga vegye saját kezelésébe a hár redukált fogyasztási adókat.

A város, ha az illetékes jóváhagyás, miben nem kételkedhetünk, megtörténik, a bor- és hus fogyasztási adók megváltását magához is vette és így igen helyesen, kifogástalanul és czélszerűen járt el eddig. Most csak az a kérdés, miképpen fogja ezen adók behajtását, szóval kezelését szervezni. Valjon azt már eddigi alkalmazottjai, vagy ujabban e célra kinevezendő közegei által fogja-e tenni, azt persze ebben a pillanatban nem tudhatjuk. És éppen azért elvárjuk, hogy e tekintetben már a legközelebbi közgyűlésen előterjesztés tételék, még pedig teljesen konkrét formában.

Ennek megtörténtéig minden pro vagy kontra nyilatkozatok megtételétől tartózkodnunk kell. De bizunk abban, hogy a városi tanács és annak elnöke, a polgármester, meg fogják találni azon helyes ekspediens, mely a város közérdekeit kielégíteni, a közvéleményt és az érdekelteket is teljesen megnyugtatni képes lesz.

Hogy ezen ekspediens más nem lehet, mint az, hogy a város nem csak megváltja, mit már meg tett hanem saját *kezelésébe* is veszi e fogyasztási adókat, az megdönthetetlen meggyőződésünk.

lepelként körülvevé természetét. Ugy nézett ki, mint egy Loreley. Ó nő volt, tetszeni akart; mert szeretett. Annak kellett lenni.

Leült. Kezébe fogta a legremekebb kerekdedségű fejecskét s merengve hallgatta a csónak locsonását, mely hozza reményét, mindenét: szeretőjét.

Csend lett . . . A két csónak egymáshoz ért. Egy alak lépett be hozzá. Magas, délceleg ifju, kinek herkulési természetét, bő bányásztiszt köpeny borította.

— Tegnap is vártalak Birikém, egész kaszás csillagig evezgettem a folyón. Mondd édes, mért nem jöttél? . . .

— „Nem jöhettem el Dénes. Mára is szöktem. Jaj! ha megtudná anyám” — és közelebbre húzódott a férfihez, mintha oltalmat keresne nála.

— „Jól tudom, hogy anyád irigylő boldogságunkat. Tndom, hogy elválasztani akar bennünket. De hogy miért, azt nem sejttem. Nem tudnád édes?!

— „Mert,” — de folytatni nem tudta tovább, könny lepte el szép szemét.

— „Birike! . . . Folytasd, kérlek?!

A leányka felemelte sötét-kék szemét, reszketve félve, mint egy őzike újra kezdé:

— „Származásod nem tetszik néki. Apáddal nem akar rokonságra keverődni.”

Az ifju felugrott, mintha vipera csipte volna meg, szeme villámokat szórt, arca a haragvó Zeust, míg teste Marsot ábrázolá. A leány ijedten kapta le róla tekintetét. Dénes megbánva hevesességét, egész gyöngéden megfogta a lány kezét és leült melléje.

— „Hát, tartozik ez a mi szerelmünkhez? . . . Hisz te régen tudtad, hogy én csak egy szegény bányász fia vagyok és mégis szeretted. Mit törődöm én a világgal! Te szeretsz, én szeretlek, mi kell más? Mondd Biri?!” —

A deputáció.

Megirtuk a múlt számunkban, hogy székesfővárosunkban egy nagyobb deputáció járt Sztinyai József polgármester vezetése alatt, mely deputáció célja volt, hogy több ügyünkben a kormány támogatását kikérje városunk részére.

A legnagyobb szándékossággal sem lehetett volna kedvezőtlenebb időt kifundálni arra nézve, hogy a kormány tagjait különösen a pénz- és kereskedelemügyi minisztereket mégis csak lokális érdekű dolgokkal mostan foglalkoztassák, mostan midőn az obstrukcionális parlamenti küzdelmet, a kiegyezés stb. nehéz feladatait kell, nem irigylésre méltó kormányunknak legyőznie.

De bár mint volt is, a deputáció ment képviselőknek meghívó táviratára és rendkívüleg fogadva is lett a képviselőház miniszteri szobájában ugy a kereskedelmi, mint a pénzügy miniszter által még pedig az adott ideges viszonyokhoz képest igen szívéliesen és biztatólag.

A míg bent a képviselőházban Polonyi Géza orsz.-gyül. képviselő és az obstrukció vezére dörgelemeskedett, az alatt mindkét legjobban érdekelt miniszter békés és lokális érdekű ügyekről informáltatta magát polgármesterünk által, a ki átadva a memorandumot élő szóval is röviden bár, de magvasan mondá el e város panaszát, helyesebben mondva kérelmét.

Hogy a legjobb ígéretet el nem maradtak, az magától értetődik.

A kereskedelemügyi miniszter Dániel Ernő báró kijelentette, hogy a Garamberzencze—Selmeicz közti vasutnak rendes vágányúvá való átépítése nagy finanziaális akadályokba ütközik ugyan, de azért ezt is, valamint egy harmadik vonat közlekedésének lehetőségét tanulmánytárgyává fogja tenni és tételni az államvasutak igazgatóságánál.

Oh, ezek a tanulmányozási tárgyak!! Rendszeresen azok is maradnak mind végig és a tanulmányozás köréből nagy ritkán kelnek ki életképességre.

A czipőgyárra nézve ugy látszik, legalább a miniszter szavaiból ezt lehet kivenni, határozott álláspontot foglalt el a kormány, mely a várt eredményt fogja megszűlni.

De nem így áll a dolog a hodrusi kötőműhelylyel, melyre nézve a miniszter igen határozott hangon kijelenté, hogy miután a várt feltételek be nem következtek, e kötő műhelyt Iglóra helyezte át, hol e gyár-
ipar fejlődésének feltételei megtalálhatók.

Hogy Hodruson mi akadályozta a kötőműhely fejlődését? azt nem tudjuk, de hát ne is kutassuk most már, mikor eldöntött dolog, hogy azt onnét elviszik. Csak — bocsássa meg a miniszter ur, ha kérdeznünk bátrak vagyunk — meddig marad a műhely Iglón? Mert e kötő műhely felállítási és változtatási eljárás mintha azt juttatná eszünkbe, hogy az államilag subventionált vállalat nem kis hasznával jár. No de várjuk be az időt, mely talán ebbeli hiedelmünket igazolni fogja.

A leány válasz helyett az ifju keblére borult és rázendített az örök szép dalra, mely oly szépen fejezte ki szíve érzelmét:

Kis ablakom be van növe virággal,
Nem törődöm én az egész világgal;
Felfordulhat ez a világ felőlem,
Csak a rózsám el ne forduljon tőlem.

Az ifju csak hallgatta a leány gyönyörű szoprán hangját, mely felső C körül trillázott. Belópodzott az a szívébe, lelkébe s ott megremegett minden idegét.

A tuloldalán épen feljött a hold, széttörte a kényszer-takarót: halvány világát végig önté a néma éjszakán. Millió szemekben csillogott Garam ezüst vizén, míg ott akadt a két szerelmes alakján. A leány megijedt a kísérteties fénytől, közelebbre húzódott a férfihez, ki megérté azt. Felkelt a löczárol, letérdelt eléje ugy, hogy árnyéka a hölgyre esett; keze közé fogta a lány szép fejét és hosszan, szenvedélyesen nézte a két csillagot, melyekben boldogságát megtalálni vélte.

— „Ne félj Biri! — csitítá — ne remegj!”

— „Balsejtelmem bánt. Félek, hogy elveszítlek pedig én nagyon, de nagyon szeretlek — felelé a leány s szemében a legdrágább gyöngy ragyogott, melyből egy csepp a férfi kezére hullott, ki feleskoltta azt. Az ifju arcáról a leirhatatlan fájdalom tükröződött le, bensejében nagy vihar dult, düh fogta el tehetetlenségéért; felkelt, szólanul ment a csónak másik végére. Gondolatok egész kaosa kavargott agyában.

Mitevő legyen? . . . Meghalni? . . . Egy lökés és ők örökre egyesülnek. Nem! Másra birom. Ha szeret, elhagyja övéit és követ. Arcza elborult: Korlátné üzenete jött eszébe, paraszt az apád. Ah! Düh kiáltás hagyta el ajakát. „Megboszulom rajta!” — Határozott.

Ezután a pénzügyminiszter Lukács László fogadta a deputációt, mely főképpen azt kérelmezte, hogy a selmeicz apácza zárda felépítésének költsön törlesztésére engedje át a miniszter a helybeli társpenztár által kezelt Szent-Háromság-szobor alapból (ez az alap: 54000 frtot lesz ki) kamatmentesen 18000 frtot. E kérelem teljesítését a miniszter kilátásba helyezte és ezzel bucsut is intett a deputációnak.

De a küldöttség nem azért küldöttség, hogy csak két ministernél járjon, de ha már egyszer Budapesten van, a löbbi, segítséget nyújtható urakat is felkeresse. Így hát a deputáció Rudnay Béla volt főispánunk, jelenleg székes-fővárosi főkapitánynál is, mint az ipolyvölgyi vasuti érdekelttség elnökénél tiszteleggett, kérve pártfogását. A főkapitány ur oda nyilatkozott, hogy az ügyben sokat nem tehet, de ajánlja, hogy a város Horschitz Frigyes vállalkozóval újból tárgyalásokba bocsájtkozzék és különösen minden erejéből oda iparkodjék, hogy a bányakincstár, a Németitől—Selmeicz-bányáig építendő vasut költsége mellett partcipáljon, valamint, hogy a Hontmegyei érdekelt körökkel megállapodásra jusson.

Zárjelbe mondjuk, hogy legközelebb városunkban egy vasuti értekezlet fog tartatni, melyen Hontmegyéből Csibulya László alispán és a vállalkozó Horschitz Frigyes is részt fog venni. Azt is zárjelbe mondjuk, hogy a kincstár a kérdéses vasut költségeihez hozzájárulni vonakodik, persze saját finanziaális érdekében, amennyiben a mostani keskeny vágány vasut busás jövedelmet hajt. Pedig ha a kincstár csak 200000 frttal vesz részt az érdekelttségben, a Németi—Selmeicz közötti széles vágány vasut biztosan meglenne; mert ez esetben városunknak csak 100000 frttal kellene a költségekhez hozzájárulni. Hogy a kincstár miért vonakodik ezen áldozat hozatalától, mi nem is áldozat, de hasznára volna idővel, azzal legközelebb fogunk bővebben foglalkozni.

De térjünk vissza a deputációra, mely szívéliesen bucsut véve Rudnay Béla főkapitánytól, Magyarország hercegeprimásánál óhajtott volna kihallgatást nyerhetni.

A küldöttség katolikus és nem katolikus tagjai mindannyian bizonyos emelkedett hangulatba mentek a primási palotába, hogy a nemes szívű és lelkű főpásztor által fogadtassanak.

De nem azért van Köhl Medárd páter, mint legfelsőbb primási testőr a sors által e szerepre kiszemelve, hogy egy felvidéki tekintélyes törvényhatóság küldöttségét, melyben e város első tisztviselője és prépost-plébánosa is részt vett és mely város a főpásztor püspöki megyéjébe tartozik, a hercegeprimáshoz beeressze, hanem azért, hogy a lelki ragaszkodással a primás személyéhez esüggő hívőket és tisztelőket hiedeg zuhannyal leöntse és a ragaszkodás meleg érzelmél elhidegítse, szóval a küldöttséget még egy perczre se eressze be Vaszary Kolos Magyarország hercegeprimásához. A küldöttség tehát anélkül hogy csak egy pillanatra is nyert volna a primáshoz bemenetelt, leverten eltávozott. Köhl Medárd páter pedig tovább őrizheti a — palota dermesztő hidegségét. Hogy a hercegeprimás

— „Biri! — szölt hirtelen — azt mondtad az imént, hogy szeretsz. Igaz-e az? . . . Nem tagadsz meg engem soha? . . .

— „Én?! . . . kiáltá a lány s szeméből a legodaadóbb szerelem sugárzott ki.

— „Jól van. Én bizom benned. No, de mégis, mit tennél, ha végsőre kerülne a dolog, ha én közöttem és tieid között kéne választanod? Tudnád-e őket elhagyni éreltem? Volna-e erőd megtagadni ősi rokonid az én póriás apámért? — Mond Birikém?! — s közelebbre ment hozzá, ugy, hogy lehelete a lány arcját érte.

A leány pedig, mintha félne, hogy elvesziti, nyaka köré fontá szoborszerű karját.

Boldog volt az ifju. Szemében a szerelem, a büszkeség lángja lobogott. De jön a próba. Átkarolta a lány darázs derekát s majdnem suttogva kezdé:

— „Birike! és ha most mondanám, hogy hagyj el nemesi kastélyokat, hogy cseréld fel a pompát, a fényt, mely otthon körül övez, a szegénységgel, a bizonytalan jövővel, melyet nálam találnál és ezt mind csak azért, hogy enyém legyél. Mit tennél? . . .

A leány megremegett, karjai lehanyatlottak az ifju nyakáról. Arcza sápadtabbá lett a halovány holdénál, pöröly csapásként hatott reá ezen kérdés, elméje megzavarodott. Kit csaljon meg a kettő közül? Kit tagadjon meg? Anyját-e, ki felnevelte kis korától, vagy az ifjut, kit életének jobban szeret. Nem tudta magát elhatározni.

Dénes látta a lány habozását, megsértődött. Ő szerette a leányt, a hogy csak egy férfi szeretni képes: büszkén, önértettel. Ő hitte, hogy a leány első szavára elhagyja övéit, megtagadja rangját, nevét és követi a bizonytalan jövőbe; de a mikor látta, hogy a leány

Ő Eminentija éppen abban az időben a III. Béla temetésén elmondott, klasszikus szépségű és tartalmu beszeden dolgozott, még nem volt elég ok arra, hogy ily tekintélyes küldöttség, legalább egy perczre be-bocsájtatást ne nyerjen és mint egy kéregető ki-utasíttassék.

Ezek a fogadtatások és illetve az utóbbi nem-fogadtatás mult csütörtökön voltak.

Pénteken azután küldöttségünk három tagja: Pbdhragyay Pál prépost-plébános, Sztinyai József polgármester és Krausz Kálmán főkapitány részt vettek III-ik Béla király és neje Anna királyné hamvainak ünnepélyes eltemetésén, melyen városunkat képviselték.

Per tot varios casos, per tot discrimina rerum . . . mégis csak jó kedély hangulatban és testi épségben érkeztek vissza küldöttségünk tagjai, mindazonáltal azzal a tudattal, hogy a ministerekhez nem jó járni, ha obstrukció és kiegyezési tárgyalás van.

És hogy a nyert ígéretet be fognak-e váltalni? az a jövő titka; csakhogy ez a jövő ne esnék nagyon messzire.

A szegény, küzdelemben kifáradt miniszter urak pedig fogadják szíves fogadásukért köszönetünket, de valóban önfeláldozó, nehéz mostani helyzetükhöz — részvétünket is.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hírek.** Dégen Gusztáv dr. nyug. jogakadémiai tanár, kir. asztalnok és a szünidei gyermek-telep alelnöke egy alkalmas nyaraló-telek kiszemelése végett két napot városunkban töltött és Svehla Gyula kir. bányagazgató vendége volt. — Lih Antal kir. járásbíró rövidebb szabadságra ment Trencsénmegyébe, honnét e napokban tér vissza.

— **Egyházi kinevezés.** Lovász Ferencz, várzsunk szülötte, kinek mult vasárnap volt primitija, Steffullóra káplánnak nevezetett ki Örömmel üdvözljük a jeles fiatal papot bizonyára szép pályájának kezdetét jelző eme állásában!

— **Hymen.** Varga János nadapi fejérmegyei uradalmi főerdész november 7-én kel egybe, Brozsek Anna kisasszonnyal, Brozsek János mézárasmester polgártársunk kedves leányával.

— **Halálozás.** Mauskopf Samu beregszászi fiatal kereskedő, ki csak nem rég kelt egybe Reif Miksa selmeicz kereskedő Amália leányával Beregszászon meghalt, vigasztalanul hagyva hátra fiatal özvegyét.

— **Mindenszentek napján** nagy zenés mise lesz a Nagy-Boldogasszonyról és a Szent Katalinról nevezett templomban egyházi szent beszédekkel.

— **Halottak estéjén** az akad. ifjuság a szokásos ünnepi gyászmenetben vonul ki a róm. kath. és az ágost. evang. temetőbe a legutóbb elhunyt akademikusok sirjaihoz, hol az ifj. dalkör énekel és gyászbeszédet lesznek tartva. A helybeli polgári dal- és zenekör a kegyelet eme estéjén szintén kivonul a temetőbe és gyász dalt fog énekelni, a szelaknai kapu mögötti, a Havas-Boldogasszony templom melletti és az ágost. evang. temetőben.

haboz, fellázadt benne az a szunnyadó érzet, mely sohsem tagadja meg magát: a parasztdacz.

— „Biri, hát te habozot?! Hisz te nem szeretsz, de sőt sohse szerettél! Hogy is tudtam én neked hinni?! Isten veled! — vadul elrohant ugy, hogy mielőtt a lány kábultságából magához tért volna, csónakja már messzire járt.

— „Dénes! Ne menj el, veled megyek akár a világ végire, mert szeretlek“ — kiáltott a leány. A férfi meg vissza se nézett, nem hallotta, vagy nem akarta meghallani a lány esdő szavát.

A lány, a mikor látta, hogy vissza nem fordul, leborult a csónak padjára. Siratni kezdte szerelmét, melyért feláldozta becsület, erényét . . . Összeszedte a szétszört rózsaszirmokat, folyó vizébe dobta és nézte hogy ragadja magával Garam sebes vize. Nézte, gondolta, mily jó volna ott alant feküdni némán, boldogon. Álmodni az ideális szerelemről, mely már nincs itt a földön. Nézte, nézte a futó habokat, míg eszmeletét vesztve a hideg hullámok közé esett. Boldogságát keresni ment. melyet itt a bűnös földön, a gyarló emberiség között hijába keresett.

* * *

Harmadnap a helyi lap közönyös szavakkal hozta a hírt: Korláth Boriska szerencsétlen csónakázás közben a Garam hullámiban halálát lelta.

Dvojdvorny Dénes majdnem közömbösen vette a hírt. Parasztegykedvűsége győzött szerelmén. Nem gondolta meg, hogy a leány ő érette halt meg.

— **A reformáció emlékünnepe** ma vasárnap lesz a helybeli ágost. evang. templomban, mely alkalmából ünnepi isteni tisztelet lesz tartva úgy a tót mint a magyar német egyház hiveinek. Az összes helybeli ágost. evang. iskolák tanulói részére pedig holnap hétfőn lesz megtartva ugyancsak az ágost. ev. templomban ezen ünnepély, melyen Händel Vilmos lelkész, ker. főesperes fog ünnepi egyházi beszédet mondani.

— **A törvényhatósági bizottság november havi rendes közgyűlése** e hó 8-án lesz. A tárgyszorozatot jövő számunkban fogjuk ismertetni.

— **A steffultói új r. k. elemi iskola felavatása** múlt vasárnap ment ünnepélyesen végbe; ugyanekkor lett az iskola közczéljának átadva. Az ünnepélyt szent mise előzte meg, melyen Sandrik József ottani plébános pontifikált. Az iskolát Litassy János hegybányai esperes-plébános szentelte fel igen szép beszéd kíséretében. A város nevében Sztancsay Miklós főjegyző és Altman Imre levéltáros mondott szép beszédet, míg a tanuló ifjúság érzelmeit Kvasznicska József ismétlődő iskolás magyarul, az iskolaszékét Ladzianszky János czipész-mester tótlu tolmácsolta. A felavatási ünnepély a Hymnus elénekklésével és a plébánián adott lakomával ért véget.

— **Értesítés a posta köréből.** Fekete Dezső selmecezi postafőnök tudomására hozza ez uton is a hivataloknak és hatóságoknak, hogy a kereskedelemügyi miniszter f. é. 45596 számú körrendelete értelmében a féláru vasuti menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványok kezelési költségei a feladások bérmentesítendő, azaz nem portomentesek. Azok feladási díjaj épen úgy, mint az ezért beadott kérvények portoköltségek.

— **Sembery Imre temetése.** Sembery Imrét, mint irtuk, csütörtökön temették el a szudi családi sírboltba. A szertartást Händel Vilmos esperes végezte Fuchs János bagonyai és Schulez Samu egyházmárothi lelkészek segédlete mellett. Händel Vilmos emelkedett hangú gyászbeszédet mondott, a sírnál pedig Hentaller Lajos orsz. képviselő hatásos szónoklatban méltatta az elhunyt nagy hazafiai érdemeit. A gyászoló rokonságon fölül a végtisztességnél jelen voltak Laszkáry Gyula ker. egyházfelügyelő, Laszkáry Pál esperességi felügyelő, Horváth Miklós kir. tanácsos, Czibula László alispán, Hedervary Antal, Ivánka Zsigmond, Pongrácz István tábornok, Bartakovics Ágost es. és kir. kamarás, Marek Károly főszolgabíró és Totovits Kálmán fészámvevő és városunkból Händel Vilmos főesperesen kívül Micsinay János, Künsztler J. lyceumi tanárok és Ozvald Gusztáv, Fizély Károly egyház községi tagok.

— **Balek-bál.** Most már bizonyos, hogy lesz balek-bál még pedig november 21-én a Vigadó összes helyiségeiben. A bál megtartása az országos gyász miatt szenvedett halasztást. A bál védnöke Schwartzt Ottó dr., akad. igazgató főrendezője pedig Schweiger Jenő I-ső éves bányajogász. A meghívók már e napokban szétküldetnek és ki illet nem kapott és arra igényt tart, sziveskedjen a rendezőséghez fordulni.

— **A selmecezi gyógyászati és természettudományi egyesület,** mint azt múlt számunkban jeleztük ismét megkezdé ismeretterjesztő nemes működését. Tegnap szombaton tartotta ugyanis e jeles egylet, ez ősszel első gyűlését, melyen érdekes előadást tartott Vitális István lyceumunk jeles tanára a Balatonról. Az előadást nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatta végig a szép számban egybegyűlt disztigvált közönség, melynek érdekében melegen őhajljuk, hogy ezen egylet előadásai iránt az érdeklődés ne csak, hogy megcsappanjék, hanem lehetőleg fokozódjék. Sok, nagyon sok város közönsége örülne annak, ha ily alkalma volna közismereteit bővíthetni vagy nagyon sok esetben újat tanulhatni. Csak egy volna kívánatos: ha az egylet népszerű előadásait nagyobb teremben tartaná meg, mert a Belházy-féle ház tanterme erre a célra már régen szűknek bizonyult be.

— **Bányaszerencsétlenség** történt e hó 24-én reggel a pachertáói bányában, hol Kubancsok Károly ideiglenesen alkalmazott takarító a szállító kosárban leesett és alsó lábszár csonttörést szenvedett. A sérült a bányakerületi kórházban ápoltatik.

— **Ocsmány vandalizmust** követtek el a múlt keddről szerdára menő éjjel eddig ismeretlen tettesek a helybeli zsidótemplom előtt építkezés alatt lévő kis teren, melyet a zsidó egyház község elég nagy áldozatok árán vásárolt meg, hogy ott egy szép planirozott, díszesen elkerített udvart készíttessen. A mindenképpen kvalifikálhatlan, sőt egyenesen aljas és büntetendő cselekmény elkövetői a még alig készült vasrácszat egyes részeit akarták szétbontani és mivel ez nem sikerült, az egyik oszlopot és annak falazatát szétrombólták és a rajta még csak lazán illesztett esinos

vaskupolát elhordták vagy kétszáz lépésnyi távolságba, hol hajnalba találta azt meg a rendnek egyik őre. E kis terecske városunk díszítésére fog szolgálni és véghetetlen sajnálatunknak, megbotránkozásunknak kell kifejezést adnunk a fölött, hogy akadhatnak emberek, kik az ily díszítést elrongálják. Az ily ocsmány vandalizmus fölötti közmegevetésen kívül az ismeretlen tettesek nagyon is rászolgáltak arra, hogy rendőrileg kinyomoztassanak és példásan megbüntetve legyenek. Éppen ezért elvárjuk a legerélyesebb nyomozást annál is inkább, mert ilyen romboló cselekedetre az intelligenciának csak némi jellegével bíró embert képesnek nem tarthatunk. Rendőségünk a tettesek kinyomozása iránt a kellő lépéseket megtette.

— **A czipógyár** mindenféle képen mentegetőzik, hogy miért nem építhetett eddig s miért kellett az építkezést elhalasztani. Egy dologban e mentegetőzésnek igazat kell adnunk, ez pedig az, hogy a „Selmezbányán uralkodó, tán Magyarországon páratlan építési viszonyok“ okai sokban a huza-vonónak. — Városi épület anyagraktár stb., stb., stb. mikor jön el a te országod??

— **Mézlopás.** Hodruson Priviczky Ádám ottani mézszármester méheséből 20 frt ára mézet loptak el eddig ismeretlen tettesek. A rendőri nyomozás folyamatban van.

— **Vízvezetési ügyünkben** a város tanácsa kimerítő jelentést intézett a belügyministeriumhoz, mely jelentést szó szerint közli laptársunk a „Selmezbányai Híradó“ legutóbbi számában. A jelentés oly magvasan és oly kimerítően van koncepiálva, hogy az valóban elismerést érdemel. A jelentés egyszersmind igazolja, hogy az új akadémiához vezetett vízvezeték miért készült el, úgy a mint eddig elkészült és az adatok egész halmazával mutatja ki, hogy a vizet adó tárok kitisztítása által jó vizet fogunk kapni és nem szorulunk a Sztinya lejtőjének amugy is majdnem számbavehetetlen vízforrásaira. Igaz, hogy a kettős vízvezeték — ivó és használati víz — mellett tör lándzsát a jelentés, de ezt oly indokolással teszi, mely elfogadható. Végül pedig azt kívánja, hogy „a tervezett vízvezeték és a városi csatornázás (Oh, bár már meg volnának!) tervezéseit a v. mérnök dolgozza ki és ezáltal városunk hiabavaló költségektől megkíméltessek.“ E jelentés kívánalmaihoz, indokaihoz és figyelembe vételéhez mi is — az abban kifejtett okoknál fogva — hozzá járulunk. Csak hogy végre-valahára elkészüljön vízvezetékünk!

— **Panaszok.** Mind sürűbben érkeznek hozzánk a panaszok, hogy a városi gázvilágítás sehogyan sem felel meg a követelményeknek. Eltekintve attól, hogy az utcái lámpások nem lesznek kellőleg tisztán tartva a gáz szagáról jobban mondva bűzéről panaszkodnak azok, kiknek magánházaikba van a gáz bevezetve. Miután e panaszok már sokszor ismétlődtek, jó volna a gáz szagtalanására nagyobb gondot fordítani. Ez uttal még nem akarjuk a panaszokat egyenkint felsorolni abban a reményben, hogy a bajon mielőbb segítve lesz.

— **Kérelem t. Olvasóinkhoz a honvédszobor érdekében.** Azzal a kérelemmel fordulunk t. Olvasóinkhoz, hogy saját körükben gyűjtést rendezni sziveskedjenek honvédszobrunk javára. Bármily szerény is legyen e gyűjtés eredménye, mégis csak előfoga mozdítani e hazafias cél teljesedését. Ezenfelül igen szivesen vennők, ha mentől többen rövid indoklással nyilatkoznának arról, hogy városunk melyik terét, vagy helyét találnák legjobbnak a szobor felállítására. Olvasóinknak eme megnyilatkozását természetesen közölni fogjuk szabad tért engedve az ahhoz való hozzá szólásoknak.

— **Klincsek Nácó hundstosziár okoskodásai.**

Bányatörvény javaslatom zigy végződik:

15. §. Ki bányász zember akarja lenyi, tanulja zemberséget is ne legyen szocozlista sem nem zanarhista, de legyen sak bányász, kikhez mellikesen kell zérteni hutászokat is zuzászokat.

16. §. Is hogy ez zigy legyen, hej, bo prisszam, (de zeszt a mondást nem kell bevennyi törvénybe) kell jó bányász gyermek ziskolákat csinálni. Mert mi lesz, ha sak mindenki tanult zember vagy mester zember lesz is bányász-náczkó nem lesz.

17. §. Ha nem lesz bányász-náczkó, ki fogja zarany, zezüstöt kihozni? Nemes jézetet nem lehet csinálni sem zénből, sem vasból, sak csinálnak papiros banknotát. Rendeltetik tehát, hogy zarany zezüst bányász nipsig folytatása ki ne maradj. Zerrül persze a zsenáknak zis kell gondoskodni.

18. §. A kresmiskás bányász náczkó kkal tisztessigesen bánjon zés jó trunkokat adjon, ha kell — kreditbe zis.

19. §. Zunifomist minden bányamunkás kapjon, ha lonból is kell levonni; legalább lesz zegy ziszte ssiges mundurja.

20. §. Ki bányász viszonyokkal nem zismerős, mint a rechnungsofficiálók zis, zannak zorrát belemártanyi nyem szabad.

21. §. Bányász zember, ha bányában lesz invalidus plezurálás miatt, kapja zegisz proviziót.

22. §. Ki zeszt a törvényt be nem tartja, kell küldenyi secundus Josef Erbstonába kahanyecz nélkül.

S mivel kifogyott zenyim kahaneecz, zén sem zokoskodom többet, sak a jövő héten. Addig is: „Pohvale!“

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejtethetlén jó anyánk özv. Trauer Jakabné szül. Schuszter Emilia gyászos elhunya alkalmából, mély fájdalunkat részvétükkel enyhíteni iparkodtak, ez uton is hálás köszönetünket.

— **Az elhunytak gyászoló gyermekei és unokái.**

Meghívó.

Mindazon tisztelt vevőimet és ismerőseimet, kiket tévedésből meg nem hívtam volna a Cs.-Somorján Steiner Berta kisasszonnyal ez évi november 1-én tartandó egybekelésemmhez, tisztelettel ez uton hívom meg.

Selmezbánya, 1894. okt. 29-én.

Weisz Lipót.

Selmecezi

„Friss Ujság“

pletykamentes hírmondó.

Szerkeszti: Bárki.

Városunk is megindította s pestis elleni mozgalmat a mennyiben a járványkórházra vonatkozó aktákat a lévéltárból előhozták és leporozták.

Patkányaink gyűlést tartottak, a melyben kimondták a consolidatiót a bécsi patkányokkal és tiltakoznak az ellen, hogy ők pestis terjesztők lennének. Nálunk ők alkotják a szinügyi bizottságot, mert a színházban tanyáznak.

A honvédszobrot a tanásteremben — mint mondják — hájjal kengetik és jó féle gügyival mosogatják, hogy megnőjön. Ha felnő meg lesz oldva ez a kérdés is.

A bizottság, nehogy a pótadó nullára redukálódjék, a fogyasztási pótadó bérlőket nem fogadja el, mert attól is fél, hogy a nagy közönség maradinak, a korral lépést nem tartó falusi tanácsnak tartja, mely nem tudja, hogy mi a jelszó.

A deputációznak a következő eredménye lesz:

a kis vasut a nagy vasut ezimet kapja jelleg nélkül, a czipógyár Hazafi Verei részéről megrovásban részesül, a kötszövígyár, hogy gyári alakja legyen, kéményt kap, a vízvezeték ügye ismét tanulmánytárgyává tétetik, a csatornák havonként kölni vízzel kimosatnak, a leányiskola benépesítése munkálatba vétetik, a népfelkelők évenként kétszer katonai uniformisokba bujztatnak, a hareziás hevérásszony is besoroztatik.

Holnapután kedden szakértők és érdeklődők klasszikus vizügyi bejárást tartanak. Kerestetnek tehát kopott Cicero, Horatius és Homér kiadások, melyekkel felfegyverkezve indul meg reggel a nem vizre szomjas társaság.

Laptársunk a vízmérési adatokkal számol be pontosan. Mi a bormérési adatokat adjuk elő. Egyik vendéglő borában találtatt: 70 perzent viz (destillálatlan) 20 perzent szódavíz és szőlőcukor (hamisított), 5 perzent valódi (szőlőlőmag kivonat és 5 perzent müboressentia. (Múlt számunk hiányosan közölte.)

Miután a római vendéglő november hóban elkészül, megkezdhető a nyaralás.

Idézet: A vízmennyiség 505 m³ melyből 8000 embert számítva naponként és fejenként 72⁵ liter viz, sőt csak 4000-et számítva fejenként 145 liter jut; (folytatás) 2000-et számítva 290 l. 1000-et számítva 580 l. 500-at sz. 1160 l, 50-et számítva 11600 l. jut. Lesz lát vizünk bőven!

A 40 napi esőt hozni szokott szent.

— Jó tanácsok. —

Vigyázz, hogy hajlék alá juss,
Ha közel a szent Medardus.
De némely palotából fuss,
Ha ott jön a szent Medardus.
Mert ennek adatott a jus,
Hogy érintsen a hideg tus.
Mert ez a legfagyosabb szent,
Ki a „Pax“-ot őrizi itt lent.
De vidulj fel s ne légy hát bús . . .
Ide nem lép be Medardus.

Szerkesztői üzenet.

Berkei Istvánnak. Ej, ej hát komolyan hiszi, hogy mi a kis tárcza irányában, de sőt kéziratában is nem ismertük fel a nő írását? Miért buvik el István név alá, mikor talán Istvánka, avagy más „ka“, de mindenesetre még leányka. Különben a pompás naivitással megírt tárczacs„ka“ nemsokára közlőbe lesz — ha valódi nevet velünk közli, mit mi a kegyed beleegyezése nélkül a világ összes kincseért sem fogunk elárulni. Ettől ne tartson!

NYILT-TÉR.*

Nyilatkozat.

Ezennel kinyilatkoztatom, hogy én és Hell Jakab a selmeczi bor- és husfogyasztási adók bérbe vétele iránt 7417. tanácsi iktató sz. a. oly értelmű ajánlatot terjesztettünk be, hogy mi ezen adók bérbevételéért évenként 17,000 frt mond tizenhétezer frtot ajánlottunk és a városi pénztárban 5000 frtot azaz ötezer frtnyi óvadékot is tettünk le.

Heinecz Hugó tisztli főügyész urnak azon nyilatkozata tehát, melyet a hétfőn lefolyt egyezkedési tárgyalásnál tett, hogy ezen ajánlat csak hírlapi kaesa, nem felel meg a valóságnak.

Selmeczhány. 1898. október 28-án.

Weisz Ignác.

*) E rovat alatt közlöttekért nem felelős a Szerk.

Birtok eladás.

Egy 28 holdból álló a Kalvária-hegy alatt fekvő föld-birtok, gazdasági épületekkel együtt szabad kézből eladó, esetleg **bérbeadó**. — Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

Sok oldalról ismételt hangoztatott óhaját véltünk teljesíteni, a midőn elhatároztuk, hogy

Dirat- és vászonáru üzletünk

keretében a mai kor igényeinek megfelelő

fehernemű varrodát

létesítettünk.

Azon körülmény, hogy városunkban üzletszerűleg vezetett ilyenemű vállalat egyáltalán nincs, s hogy üzletünk ezen új ágának vezetése a helyben e szakmában legelőnyösebben ismert **Hittrich Emma** úrnővel megnyernünk sikerült: feljogosít bennünket azon reményre, hogy egyrészt nagyrebecsült vevőink idevágó megbízásaikkal is bizalommal hozzánk fognak fordulni; másrészt pedig, hogy legmesszebbmenő igényeiknek is megfelelni képesek leszünk.

Elvállalunk kelengyék elkészítését és mindenemű himzsmunkát is a legjutányosabb árak mellett.

Tekintve, hogy új vállalatunk életbeléptetésével helyben és a környéken élénken érzett hiányt pótolunk, van szerencsénk azt a nagyrebecsült közönség szives figyelmébe és pártfogásába ajánlani, s maradtunk

kiváló tisztelettel

Tibély Ágoston örökösei
Selmeczhányán.

Kitünő minőségű burgonya

a legolcsóbb árban kapható (nagyobb mennyiségben ingyen házhoz szállítva)

Ernst Zsigmond
főtéri üzletében.

Kitünő jóságú gyöngyösi és bati

édes must

kapható Bogyá János szl.-háromságtéri vendéglőjében

literje 40 kr.

Tisztelettel

Bogyá János.

Két egymásba nyíló első emeleti, szépen butorozott hónapos szoba

az Ezüst-utca 16-ik sz. a. fekvő házban **azonnal kiadó**. — Bővebbet: a kiadóhivatalban.

Kérje
The Continental
a Bodega Company.
világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: Budapest csakis: IV Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Gentry-Casinnal szemben.

„Bodega“-borok főelárusítói Selmeczhányán
Ernst Zsigmond és Krausz V. G.

Poharankénti eladás:
Márkus M. czukrászatában.

Tudomásul!

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség b. tudomására adni, hogy az itteni piacon, a Fő-téren lévő és J. Wankovits L. ur tulajdonát képező házban egy

nagy és kis elárusítás melletti bor, palaczkör, pálinka és likör árudát rendeztem be,

a melyben a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig terjedő bort és palaczkör, valamint a legegyszerűsebb liköröket, rumot és konyakot tartok raktáron. — A legnevezetesebb bevásárlási forrásokkal való összeköttetésem egyrészt, másrészt pedig azon tántoríthatatlan üzleti elvem, hogy csak a legjobb minőségeket, a lehető legolcsóbb árakon fogom árusítani, felbátorítanak arra, hogy a nagyra becsült közönség támogatását kérjem azon biztosítással, hogy főtürekvésem leendő a belém helyezett bizodalmat meg is érdemelhetnem.

Mély tisztelettel

Rosenfeld József.

Dukász Gyula üzleti jelentése.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a terrasszon a Hungária szállóval szemben lévő üveg, porcellán, lámpa stb, raktáromat s illetve

= áruháزامat az őszi évadra =

oly gazdagon szereltem fel, hogy bármely nagyvárosi hason üzlettel bátran versenyezhetek.

Raktáron tartok: kristály, vésett és festett sör, bor és likör, Karlsbadi porcellán és angol majolika, asztali, kávé, tea, mokka készleteket, tömördek porcellán és majolika figurákat és szebbnél-szebb nippeseket, asztali és függő, irodai és üzletkebe való legjobb minőségűeknek elismert Ditmár és Brünner-féle lámpákat; tükröket, képeket, tea és toilette asztalkákat, vasból készült mosdó asztalokat, hajlitott faszékeket; aranyozott, diófa, mahagán és palizánder faléczeket, melyekből olcsón, jól és gyorsan készítek, az adott méretek szerint kereteket és mindenféle üvegüeműeket.

Elvállalok mindenemű üveges munkákat és porcellán ragasztásokat, mely utóbbiak saját kombinációm szerint lesznek eszközölve, úgy, hogy hidegnek-melegnek is ellentállanak.

A nálam vásárolt árukat szakszerűen ingyen csomagolom és bármily távolságba is az adott cím alatt megküldöm.

A midőn a n. é. közönséget arról biztosíthatom, hogy jutányos árak, pontos kiszolgálás, kifogástalan árucikkek nyújtása által teljes megelégedését kiérdemelhetnem főtürekvésem leendő, egyben kérem nagyrebecsült pártfogását.

Kitünő tisztelettel

Dukász Gyula.

W eisz Adolf nagy áruháza Selmezbányán. (Deák Ferencz-utca)

Női kelmék, diszek, fűzők, esernyők, barchettek, ágy és asztal terítők, paplanok, berlini kendők, női sálók selyemből és berlini gyapotból, gyermek és női harisnyák, legdivatosabb kötött és szarvasbőr keztyűk, csipke és más függönyök, damaszt árúk, kanafaszok, siffonok, törülközők, portörlek, damaszt grádlík, zsebkendők, legújabb divatu batiszt és siffon uri ingek, nyakkendők és minden féle uri divatezikkék gazdag választékban, minden nemű lábbeliek, **egyedüli elárúsítása** a híres assbest talpoknak (40, 80, és 120 kr.) stb. stb.

Feltűnő olcsó árak! — Tartós, kitűnő árucikkek!

Heider Emil-féle Morva-Schönbergi vászon.

Nagy nyakkendő választék igen olcsó árakban!

Szőnyeg raktár!

Karmantyuk és női sipkák!

A III-ik nagy magy. kir. osztálysorsjáték ismét kezdődik.

Első huzás már

f. é. november hó 17-én és 18-án.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1000,000

(Egy millió) korona.

Egy egész	I. ső oszt. sorsjegy ára:	6.—	frt.
„ fél	„ „ „	3.—	„
„ negyed	„ „ „	1.50	„
„ nyolezad	„ „ „	—0.75	„

Az általunk eladott sorsjegyek közül már több nagyobb és számos kisebb nyeremény éretett el.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, míg a készlet tart, megtenni.

Tisztelettel

Eichel Sándor özvegye és utódja.

Sirkoszoruk

különböző árakban és gazdag választékban kaphatók Tibély, Főtéri áruházában.

Stark Mihály

üveg-, porcellán-, lámpa-, tükör- és képraktára Selmezbányán

Deák Ferencz-utca — (Ochtendung ház).

Rendkívüli nagy választék és feltűnő olcsó árak!!

Vendéglősök és magánházaiknál, minden e szakmában vágó cikkekét készségesen és jutányosan kölcsönzők.

Függő, asztali, zongora, irodai és üzleti **lámpákat** csakis Ditmar és Brünmertől tartok a legújabb égőkkel.

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe a legújabb valódi angol, majolika, karlsbádi porcellán, asztali, kávé, thea mokka és mosdó készleteket. **Teljes mennyasszonyi kelengyék egy mintában.** Kiváló szép falidiszek, virágtartók, figurák különféle szentszobrok, nippek, sör, bor és likőr készletek. Dus kép és tükör választék. Mosdó asztalok, és hajlított faszékek, valamint a közegészségügyi követelményeknek megfelelő **köpöcsészék. Képeretézéseket és ablak bevágásokat mélyen leszállított árban eszközölök.** A nálam vásárolt árúk oly szakszerűen lesznek csomagolva, hogy azokért a felelősséget magamra vállalom.

A n. é. közönség b. látogatásait kérve vagyok

teljes tisztelettel

Stark Mihály,

üveg- és porcellánáruház tulajdonos.

Gyár: **Alsó Hámor, Bars megye.**
 Gyári főraktár: **BUDAPEST, Andrásy-ut 29. (I. em.)**
 Raktár: **BÉCS, I., Seilergasse 1. szám.**

A „SZANDRIK” ezüstárú-gyár,
 mely az 1752-ben Selmezbányán alapított Geramb J. J. unio tulajdona, saját vagy adott rajzok szerint előállít:

mindennemű ezüstárút,
 mint asztaldiszeket, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket), zsirandolókat, gyertyatartókat, serlegeket, dísz-émléktárgyakat és versenydíjakat, mindennemű evő-készletet gazdag választékban, pipere-tárgyakat. stb. stb.

Átadó üzlet Bátban.

Bát (Hontmegye) nagyközségben a főtéren lévő fűszer, festék, bőr, vas, gabona stb. üzletemet, melyben dohánytözsde, váltóürlap és bélyegelés is van, kedvező feltételek mellett, miután a magán életbe szándékozom visszavonulni, átadom, esetleg a tulajdonomat képező házzal együtt, melyben az üzlet van, szabadkézből eladom.

Az átvevéshez szükségelt készpénz 2000—3000 frt

Bővebb felvilágosítást ad:

Kaufman Kálmán, tulajdonos
Bátban.

Eladó ház.

A selmezi ág. evang. egyházközség tulajdonát képező és az Erzsébet-uczában, alsó népiskola mellett fekvő egy emeletes nagy ház és nygvan e telken épült kisebb ház, nagy udvar és kerttel együtt, szóval az egész telek szabad kézből eladó.

Bővebbet: Fizély Károly egyházközségi gondnoknál.

Iskolai szerek!

Az akadémiái tanév kezdete alkalmából bátor vagyok a n. é. közönség és a t. szülők, akad. hallgató urak becses tudomására hozni, hogy üzletemet **mindennemű tanszerekkel,** úgy mint:

papír, iron, tinta, toll, tollszár,
rajzeszközök, könyvtáskák, táblák,
festékek és más egyebekkel
 különösen fiumei rajzpapírossal

dusan felszereltem és régebb készletemből képes vagyok ezen árucikkek

fél árban

árusítani.

Egyben ajánlom fűszer, bőr, cukor, kereskedésemet a n. é. közönség figyelmébe és pártfogásába.

Üzletemben azonnal felvétetik egy jó házból származó tanuló tekintet nélkül annak hitfelekezetére.

Kiváló tisztelettel

Weisz Ignác.